

importància a un a-al. mj. *meiden*, *meidem* 'cavall castrat', i postulant amb aquesta sola base un fràncic *MAIDANJAN 'mutilar' (amb un sufix -ANJAN rar i secundari en germànic, que amb tan poca base assigna al fràncic); amb tot i que M-Lübke ja va rebutjar aquesta pensada del seu deixeble (-b-, diu amb raó, condueix tan poc a -g- com a -h-) i aquest va retirar-la (sortint llavors amb una fantàstica etimologia siro-babilònica), Wartburg va agafar-s'hi i encapçalà així el seu article, insinuant que vingués del germ. occid. *mīdan* (> al. *meiden* 'evitar'), però el sign. d'aquest és bastant llunyà en totes les llengües que el tenen: 'amagar, conservar, abstenir-se'. És ben raonable creure que el 'cavall castrat' de l'a-al. mj. (doncs, mot tardà) no és més que un manlleu del fr. ant. *maïhem* 'mutilat', si bé una mica adaptat a aquesta arrel germànica parònimica.

DERIV.: *Maganya* (supra). *Maganyament*. *Maganyeus*. *Amaganyar*; *amaganyador* (i d'altres supra). D'un encreuament d'aquest verb amb *eixorcar* (EIXORC) deuen sortir *maixarcar* i *maixarca* a Súria (si són formes vives, més que embulls individuals, o de la fraudulenta recopilació de Griera).

¹ Cap. 332, ed. Moliné; encara que el còdex principal usat en aquesta ed. porta aquí *magatayes*, la lliçó acceptada ha de ser la bona, car el context correspon perfectament al sentit del nostre mot, una mala lectura de *magāyes* és fàcil, i l'única alternativa concebible (*amagatall*) no és compatible amb el sentit del passatge; però es comprèn que el *celar* 'amagar' de què es parla, hagi originat l'error de còpia: res a deduir-ne, doncs; com a màxim, si de cas, que no era mot conegut de tothom. Però el sentit del context és simplement 'defecte' i no pas 'combinació oculta' que li vol atribuir *AlcM*, fent massa cas, segurament, de la vaga consonància amb *amagar* i de la variant manuscrita. Car no hi ha cap altra prova de tal acc., i res d'aquest matís no veiem en el *DAG*, ni els altres. — ² Potser també, com a nom d'un moixonet molt infel·liç, que fuig de qualsevol babarota, un *maganya* que tinc atribuït a Canet lo Roig en una nota ms. de Porcar: *AlcM* (§ 3) el descriu com a molt petit i amb altres detalls, atribuïnt-lo en efecte, al Maestrat. Com que ni l'un ni l'altre parlen d'un cant que faci, més aviat sembla que no hem de fer cas de la semblança amb l'àr. *muğānniya* «chanteuse» (Dozy, *Suppl.* II, 230). — ³ A totes dues eds. es manté un mot errat, evident lapsus, però gravíssim: és clar que volia dir «den Mann verstümmeln» allà on posa «mit der Hand [!] verstümmeln», com a traducció d'un germ. *man hamjan*. — ⁴ A la desaparició de la N de MAN HAMJAN hi donen ell i Wartburg un valor exagerat: aquí calia reconèixer la possibilitat d'una dissimilació, sobretot en la debilitat que li causava la posició davant l'aspirada: és sabut que llavors el castellà i el gascó deixen caure la n sistemàticament (*abitar*, *aborcar*, *ahogar*, veg. DCEC, HORCA a la nota 6): en aquestes condicions fòniques la seqüència de fonemes *amb* es torna *āb* automàticament. Al pas de *mahaignier* a *mehaignier* també se li ha donat un

relleu que no té: no és que aquí hi hagi prefix francès pejoratiu *mes-* (com reconeix Wartburg, 502a17-19), les variants en *mes-* són raríssimes en aquest mot en francès i sens dubte merament gràfiques. En canvi recordem que el pas de *a* pretònica a *e* davant vocal té gran extensió en francès (HABUTUS > *eü*, CADERE > *cheoir*, FATUTUS > *feu* etc.).

Magarota, V. *macarulla* (BALLAR) *Magarrinxes*, V. *marrada* *Magarrinyes*, V. *magarrufa*

MAGARRUFA, 'carícia frívola i interessada', 'manegament enganyós', de l'àr. *mağrīfa* 'poada, copsada, engarjolada', aplicada a les accions encaminades a entabanar o ficar en un tabò o sarró (ensarronada). □ 1.ª doc.: 1805, Belv.

AlcM distingeix bé entre aquella accepció, continental, i aquesta, balear. «*Magarrufes*: carantofias, carocas, caratusas, arrumacos, *blanditiæ*, *illecebrae*» i s. v. *fer*: «*fer magarrufes*: fer festes, *mimar*, *cocar*, *blandire*», Belv.; Lab. hi afegeix «demostració de carinyo feta ab astúcia per enganyar algú»; però el *DFgra*. «trampa, *maula*, *treta*»; i l'eiv. PzCab.: «trampa, fulleria».

²⁵ Pertany a l'ús comú de tot el Principat etc., en l'accepció menys greu: «podia caure a mans del primer desvergonyat, d'un pillastre poc escrupulós, que se'l fes seu amb quatre *magarrufes*», Puig i Ferrater (*Cercle Màgic*, 212). En l'acc. mallorquina ja va usar-lo Tomàs Aguiló el 1815, i veg. a *XIBIU* la cita de PdAPenya.

En qualitat de mot afectiu estava més exposat a diverses contaminacions populars d'altres paraules, no sols la de *maganya*, ben vistent. A Alaró diuen *magandafa* acció enganyosa, «amagató» (*AlcM*), on hi ha suma amb *turlafa* i *burlafa*, de gènesi mossàrab (*BURLA*) i amb *maganel* també d'Alaró (veg. supra s. v.); a Elx, segons Barnils, se li dona el sentit de 'cagarada de vaca' (adaptant-lo a *cağarruta*). Un *magarrinyes* fou bastant usat en cat. central, entorn de 1900, com a mor afectiu, substantivat o adjectivat, per tal de qualificar gent insignificant o mesquina: on pot haver-hi encreuament amb *engrinyes* 'intrigues per a discòrdia' (*Dfa.*), o el ross. *segriny* 'preocupació trista' (~francès *chagrin*, no sense contribució de *migrat*, *micrelis* etc.): «no m'acaba d'agradar prou que t'estiguis fins a les 12 només que amb una tassa de cafè amb llet: això fa castellà *magarrinyes*; lo millor és esmorzar de valent», «hauré d'anar a visitar una pila de concejals, perquè no es creguin an el *magarrinyes* de l'Àvila [intrigant hostil], que fa córrer que el nomenament és il·legal», en dues cartes familiars del meu pare, de 1903 (cf. l'explicació del *DFgra.*).

L'etimologia fóra, per a *AlcM*: «compost dels imperatius *amaga* i *arrufa* --- potser relacionable amb *maganya*», i no sols aparentment és raonable sinó que deu haver-hi hagut això, almenys com a etimologia popular, i a aquesta acció es deuria la intercalació de -ar-. Però em posa sobre avís l'existència d'un mot quasi igual en portuguès dialectal, molt a Migjorn: